

179

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 19 sierpnia 1974 r.

w sprawie oprocentowania środków trwałych przedsiębiorstw państwowych.

Na podstawie § 5 uchwały nr 178 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 1970 r. w sprawie oprocentowania środków trwałych przedsiębiorstw państwowych (Monitor Polski Nr 40, poz. 295) zarządza się, co następuje:

§ 1. Użyte w zarządzeniu określenia:

1) „przedsiębiorstwo” — oznacza państwowe przedsiębiorstwo, kombinat oraz zakład działający według zasad pełnego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego, zaliczone — zgodnie z obowiązującą klasyfikacją gospodarki narodowej — do działów, gałęzi i branż

objętych sferą produkcji materialnej; jednakże zakład działający według zasad pełnego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego wchodzący w skład kombinatu uważa się za przedsiębiorstwo w rozumieniu zarządzenia tylko wówczas, gdy zakład ten w myśl statutu kombinatu jest uprawniony do dokonywania bezpośrednich rozliczeń z budżetem z tytułu oprocentowania,

2) „wartość środków trwałych” — oznacza stanowiącą podstawę oprocentowania wartość początkową (brutto) środków trwałych przedsiębiorstwa, bez względu na

to, czy są one używane, w rezerwie lub zbędne, powiększoną o wartość środków trwałych wynajętych od innych jednostek, np. lokali użytkowych, maszyn, urządzeń, środków transportowych, a pomniejszoną o wartość początkową środków trwałych wynajętych innym jednostkom oraz o wartość początkową maszyn i urządzeń używanych osobom zatrudnionym w ramach pracy nakładczej,

- 3) „inwestycja” — oznacza zadanie inwestycyjne objęte inwestycjami branżowymi, z wyjątkiem zadań, które polegają wyłącznie na zakupach maszyn i urządzeń finansowanych ze środków funduszu inwestycyjnego zjednoczenia,
- 4) „terenowy organ administracji” — oznacza terenowy organ administracji państwowej stopnia powiatowego, właściwy ze względu na miejsce prowadzenia przedsiębiorstwa (pkt 1).

§ 2. Ustala się:

- 1) wykaz przedsiębiorstw (grup przedsiębiorstw) obowiązanych do oprocenowania środków trwałych według określonych w nim rocznych stawek oprocenowania, stanowiący załącznik nr 1 do zarządzenia,
- 2) wykaz przedsiębiorstw (grup przedsiębiorstw) zwolnionych od obowiązku oprocenowania środków trwałych, stanowiący załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 3. 1. Przedsiębiorstwa ustalają i przekazują do terenowego organu administracji równowartość oprocenowania środków trwałych za okresy miesięczne (zaliczkowo) i kwartalne na dochód odpowiedniej części, działu i rozdziału budżetu centralnego lub właściwego budżetu terenowego — § 14 „Oprocenowanie środków trwałych”.

2. Wpłaty miesięczne powinny być dokonywane w terminie do dnia 28 danego miesiąca, w wysokości odpowiadającej $\frac{1}{12}$ kwoty przewidzianej w planie rocznym (projekcie planu).

3. Oprocenowanie za okresy kwartalne oblicza się w wysokości $\frac{1}{4}$ kwoty wynikającej z zastosowania obowiązującej stawki procentowej do przeciętnej w kwartale wartości środków trwałych. Za przeciętną wartość środków trwałych uważa się $\frac{1}{2}$ kwoty wartości tych środków na początek oraz na koniec kwartału — według wartości początkowej (brutto), wynikającej z ewidencji księgowej, powiększonej lub pomniejszonej o wartości określone w ust. 7—13.

4. Kwoty oprocenowania za okresy kwartalne podlegają przekazaniu do budżetu — po potrąceniu zaliczkowych wpłat miesięcznych — w terminie do dnia 28 miesiąca następującego po zakończeniu kwartału.

5. Kwoty ewentualnych nadpłat oprocenowania podlegają zarachowaniu na pokrycie bieżących należności budżetowych z tytułu oprocenowania albo zwrotowi na wniosek przedsiębiorstwa, które dokonało wpłaty.

6. Terenowy organ administracji może na wniosek przedsiębiorstwa odraczać terminy wpłat (ust. 2 i 4), jeżeli w przedsiębiorstwie występują w poszczególnych kwartałach istotne sezonowe wahania produkcji i zbytu (sprzedaży).

7. Nie wlicza się do podstawy oprocenowania wartości środków trwałych:

- 1) których najem następuje według obowiązujących cen usług (np. sprzętu, środków transportu); wartość tych środków trwałych stanowi podstawę oprocentowania u wynajmującego,
- 2) uzyskanych przez przedsiębiorstwa przemysłowe lub budowlano-montażowe objęte planowaniem centralnym z zakończonych (oddanych do użytku) i rozliczonych produkcyjnych inwestycji branżowych (zadań inwestycyjnych), finansowanych kredytem bankowym; dotyczy to także środków trwałych, uzyskanych z inwestycji branżowych, polegających wyłącznie na zakupach maszyn i urządzeń oraz ich montażu, nie zaliczonych do budownictwa, finansowanych z kredytu spłacanego ze środków własnych przedsiębiorstwa. Zmniejszenia podstawy oprocentowania dokonuje się w okresie spłaty kredytu — bez względu na okres, w którym dokonano rozliczenia inwestycji — za okresy kwartalne w wysokości $\frac{1}{2}$ sumy nie spłaconego przez przedsiębiorstwo kredytu, wynikającej z ewidencji księgowej, według stanu na pierwszy i ostatni dzień kwartału objętego rozliczeniem. Podstawy oprocentowania nie zmniejsza się o kwoty kredytu zaciągniętego na inwestycję, której przedmiotem było wyłącznie wykonanie środków trwałych, zwolnionych od oprocenowania zgodnie z § 1 uchwały nr 178 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 1970 r. w sprawie oprocenowania środków trwałych przedsiębiorstw państwowych (Monitor Polski Nr 40, poz. 295). Przepis niniejszego punktu stosuje się odpowiednio do innych przedsiębiorstw objętych planowaniem centralnym, uzyskujących środki trwałe z inwestycji branżowych finansowanych kredytem bankowym, jeżeli kredyt ten podlega spłacie z własnych środków przedsiębiorstwa,
- 3) uzyskanych przez przedsiębiorstwa, o których mowa w pkt 2, z nie zakończonych jeszcze produkcyjnych inwestycji branżowych (zadań inwestycyjnych), finansowanych kredytem bankowym, jeżeli te środki trwałe zostały oddane do użytku przed upływem planowanego terminu zakończenia inwestycji, wynikającego z ustalonego w założeniach techniczno-ekonomicznych cyklu realizacji inwestycji.

8. Przepis ust. 7 pkt 3 stosuje się począwszy od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek trwały oddano do użytku, do ostatniego dnia miesiąca, w którym inwestycja (zadanie inwestycyjne) podlegała rozliczeniu, a w razie gdy inwestycja oddana zostanie po upływie planowanego terminu jej zakończenia — do ostatniego dnia miesiąca, w którym planowano zakończenie inwestycji.

9. Wartość lokali użytkowych wynajmowanych od innych jednostek ustala się jako iloczyn zajmowanej powierzchni (liczonej w m^2), za którą przedsiębiorstwo będące najemcą opłaca czynsz najmu, i średniej jednostkowej ceny $1 m^2$ tej powierzchni. Dla oprocenowania środków trwałych ustala się następujące średnie ceny $1 m^2$ powierzchni najmowanych lokali użytkowych, uwzględniając ich wyposażenie techniczne w rozumieniu przepisów o czynszach za lokale użytkowe (np. instalacja elektryczna siły, wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa itp.):

- 1) w budynkach gospodarczych budownictwa wiejskiego o konstrukcji drewnianej lub innej nietrwalej w rozumieniu przepisów w sprawie amortyzacji środków trwałych — 500 zł za $1 m^2$,
- 2) w pozostałych budynkach:

- a) bez urządzeń technicznych — 2.400 zł za 1 m²,
- b) posiadających jedno lub dwa urządzenia techniczne — 3.100 zł za 1 m²,
- c) z pełnym wyposażeniem w urządzenia techniczne (trzy i więcej urządzeń) — 3.600 zł za 1 m².

Wartość przynależnych do lokali piwnic, nie wykorzystanych na pomieszczenia składowe, do których stosuje się obniżone stawki czynszu, obniża się w celu oprocentowania o połowę. Nie podlega oprocentowaniu wartość lokali użytkowych wynajmowanych od innych jednostek na okres sezonu, nie dłużej jednak niż na 3 następujące po sobie miesiące.

10. Przedsiębiorstwo wynajmujące lokale użytkowe innym jednostkom odlicza od podstawy oprocentowania wartość wynajętych lokali użytkowych w wysokości równej iloczynowi wielkości wynajmowanej powierzchni lokali użytkowych i rzeczywistej ceny 1 m² powierzchni. Rzeczywistą cenę 1 m² powierzchni oblicza się dzieląc wartość początkową budynku, wynikającą z ewidencji księgowej, przez ogólną ilość m² powierzchni lokali użytkowych w danym budynku. Jeżeli jednak przedsiębiorstwo wynajęło lub oddało w dzierżawę innej jednostce cały budynek, wówczas od podstawy oprocentowania odlicza się wartość początkową tego budynku, wykazaną w ewidencji księgowej.

11. Wartość wynajmowanych środków trwałych, nie będących lokalami użytkowymi, ustala się według ich wartości początkowej (brutto) wynikającej z ewidencji księgowej jednostki wynajmującej środek trwały będący jej własnością.

12. Za podstawę oprocentowania środków trwałych wchodzących w skład inwestycji oddanych do użytku i znajdujących się w okresie osiągnięcia projektowanej zdolności produkcyjnej przyjmuje się taki procent ich wartości początkowej, jaki odpowiada procentowi zdolności produkcyjnej, która zgodnie z założeniami techniczno-ekonomicznymi powinna być osiągnięta w kwartale obejmującym miesiąc, za który oblicza się oprocentowanie. W związku z tym pozostałą część wartości tych środków trwałych odejmuje się od podstawy oprocentowania.

13. Przepisu ust. 12 nie stosuje się do środków trwałych oddanych do użytku, a uzyskanych z produkcyjnych inwestycji branżowych przez przedsiębiorstwo przemysłowe lub budowlano-montażowe objęte planowaniem centralnym, których wartość nie podlega wliczeniu do podstawy oprocentowania stosownie do przepisów ust. 7 pkt 2.

§ 4. 1. Przedsiębiorstwu przysługuje zwrot części równowartości oprocentowania obliczonego od środków trwałych wchodzących w skład oddanej do użytku inwestycji, jeżeli osiągnęła ona projektowaną zdolność produkcyjną, ustaloną w założeniach techniczno-ekonomicznych, w czasie nie dłuższym od wynikającego z dyrektywnego (normatywnego) okresu (cyklu) osiągnięcia projektowanej zdolności produkcyjnej.

2. Zwrot równowartości oprocentowania następuje w wysokości:

- 1) 50% oprocentowania obliczonego od środków trwałych objętych daną inwestycją za cały faktyczny, nie dłuższy od dyrektywnego (normatywnego), okres dochodzenia do projektowanej zdolności produkcyjnej, li-

czony od pierwszego dnia miesiąca następującego po oddaniu inwestycji do użytku, oraz

- 2) 75% oprocentowania obliczonego od wartości początkowej środków trwałych objętych tą inwestycją za okres skrócenia dyrektywnego (normatywnego) cyklu dochodzenia do projektowanej zdolności produkcyjnej; okres skrócenia dyrektywnego (normatywnego) cyklu stanowi różnicę między liczbą miesięcy wynikającą z cyklu dyrektywnego (normatywnego) a faktyczną liczbą miesięcy dochodzenia do projektowanej zdolności produkcyjnej.

3. Zwrot równowartości oprocentowania następuje na podstawie decyzji wydanej przez terenowy organ administracji na wniosek przedsiębiorstwa. Wniosek ten, sporządzony w dwóch egzemplarzach, powinien być zaopiniowany przez jednostkę nadrzędną nad przedsiębiorstwem i przedstawiony nie później niż w sześć miesięcy od terminu wynikającego z dyrektywnego (normatywnego) okresu (cyklu) osiągnięcia projektowanej zdolności produkcyjnej.

4. Przedsiębiorstwo nie ujmuje w swoich planach techniczno-ekonomicznych przewidywanych zwrotów oprocentowania środków trwałych.

5. Przepisów ust. 1—4 nie stosuje się do środków trwałych, których wartość podlega wyłączeniu z podstawy oprocentowania stosownie do § 3 ust. 7 pkt 2.

§ 5. Przyznane przedsiębiorstwu zwroty oprocentowania zmniejszają w miesiącu, w którym terenowy organ administracji wydał decyzję o zwrocie, kwoty oprocentowania przypadające do odprowadzenia za dany miesiąc i miesiące następne. Jeżeli kwota przyznanego zwrotu przewyższa przypadającą do odprowadzenia za dany miesiąc kwotę oprocentowania, przedsiębiorstwo może zgłosić do terenowego organu administracji wniosek o przekazanie na jego rachunek bankowy równowartości należnej mu różnicy.

§ 6. 1. Tracą moc:

- 1) zarządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 1971 r. w sprawie oprocentowania środków trwałych przedsiębiorstw państwowych (Monitor Polski z 1972 r. Nr 1, poz. 7, Nr 26, poz. 147 i Nr 33, poz. 183),
- 2) § 6 ust. 2 zarządzenia Ministra Finansów z dnia 27 grudnia 1972 r. w sprawie zasad spłaty niektórych kredytów bankowych zaciągniętych na finansowanie inwestycji branżowych (Monitor Polski Nr 57, poz. 308).

2. Przepisy zarządzenia nie mają zastosowania do jednostek inicjujących, działających na zasadach określonych w uchwale nr 329 Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1972 r. w sprawie wprowadzania kompleksowych zasad ekonomiczno-finansowych w niektórych jednostkach i organizacjach gospodarczych.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z tym że stawki oprocentowania oraz ulgi określone przepisami § 3 ust. 7 pkt 2 i 3, jak również zwolnienia przedsiębiorstw, o których mowa w § 2, od obowiązku oprocentowania środków trwałych, stosuje się począwszy od dnia 1 stycznia 1974 r.

Minister Finansów: w z. M. Krzak

Załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Finansów z dnia 19 sierpnia 1974 r. (poz. 179).

Wykaz przedsiębiorstw (grup przedsiębiorstw) obowiązanych do oprocentowania środków trwałych.

Przedsiębiorstwa (inne jednostki organizacyjne)	Roczne stawki oprocentowa- wania	Przedsiębiorstwa (inne jednostki organizacyjne)	Roczne stawki oprocentowa- wania
1) Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych: — przedsiębiorstwa zgrupowane w Zjednoczeniach:		b) przedsiębiorstwa zgrupowane w Zjednoczeniu Budowy i Montażu Maszyn Przemysłu Spożywczego „Spomasz”	5%
a) Produkcji Elementów Wyposażenia Budownictwa „Metaplast”	5%	6) Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	
b) Przemysłu Izolacji Budowlanej	5%	— przedsiębiorstwa zgrupowane w Zjednoczeniach:	
— przedsiębiorstwa kamienia budowlanego zgrupowane w Zjednoczeniu Przemysłu Kruszyw, Kamienia Budowlanego i Surowców Mineralnych	5%	a) Przemysłu Cukrowniczego	1,5%
2) Ministerstwo Górnictwa i Energetyki		b) Przemysłu Owocowo-Warzywnego.	1,5%
— przedsiębiorstwa przemysłowe zgrupowane w:		7) Ministerstwo Rolnictwa	
a) Zjednoczeniu Energetyki	5%	— przedsiębiorstwa budownictwa wodnego zgrupowane w Centralnym Zarządzie Budownictwa Wodnego i Melioracji	1,5%
b) Zjednoczeniu Przemysłu Gazowniczego	1,5%	8) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych	
c) Zjednoczeniu Przemysłu Maszyn Górniczych	5%	— Przedsiębiorstwo Remontu Samochodów w Łodzi	1,5%
d) Zjednoczeniu Przemysłu Węgla Brunatnego	1,5%	9) Ministerstwo Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej:	
e) zjednoczeniach przemysłu węgla kamiennego	1,5%	a) Polskie Linie Oceaniczne	1,5%
— Centrala Zbytu Węgla	1,5%	b) Polska Żegluga Morska	1,5%
— przedsiębiorstwa budowlano-montażowe zgrupowane w Zjednoczeniu Budownictwa Górniczego	1,5%	10) Ośrodki mechanicznego i automatycznego przetwarzania danych, działające na zasadach pełnego rozrachunku gospodarczego — bez względu na to, do jakiego działu gospodarki narodowej zostały zaliczone	3%
— Przedsiębiorstwo Materiałów Podszkawkowych	1,5%	11) Pozostałe przedsiębiorstwa, z wyłączeniem przedsiębiorstw zwolnionych od obowiązku oprocentowania środków trwałych (załącznik nr 2 do zarządzenia), zaliczone zgodnie z obowiązującą klasyfikacją gospodarki narodowej do:	
3) Ministerstwo Komunikacji:		a) działu „Przemysł”	3%
a) Biuro Zaopatrzenia i Zbytu Części Zamiennych Taboru Kolejowego	3%	b) działu „Budownictwo” *) (w tym również biura projektów) bez gałęzi wymienionych pod lit. c)	5%
b) przedsiębiorstwa objęte planowaniem centralnym zgrupowane w Zjednoczeniu Państwowej Komunikacji Samochodowej	1,5%	c) gałęzi „Jednostki geologiczne” w dziale „Budownictwo” bez jednostek wymienionych pod lit. f)	1,5%
c) stocznie rzeczne	1,5%	d) działu „Transport i łączność”	3%
4) Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego		e) działu „Handel” — z wyjątkiem przedsiębiorstw handlu zagranicznego	5%
— przedsiębiorstwa zgrupowane w Zjednoczeniu Przemysłu Maszynowego Leśnictwa	5%	f) jednostki geologiczne w dziale „Budownictwo” Centralnego Urzędu Geologii	3%
— ośrodki transportu leśnego zgrupowane w Naczelnym Zarządzie Lasów Państwowych (w zakresie środków transportowych)	1,5%		
5) Ministerstwo Przemysłu Maszynowego:			
a) Przedsiębiorstwo Obrotu Częściami Zamiennymi do Samochodów Ciężarowych z Importu „Polmo-zbyt”	3%		

*) samodzielne oddziały wykonawstwa inwestycyjnego („SOWI”) dokonują rozliczeń z budżetem z tytułu oprocentowania środków trwałych według tych samych stawek, jakie obowiązują ich jednostki macierzyste.

Załącznik nr 2 do zarządzenia Ministra Finansów z dnia 19 sierpnia 1974 r. (poz. 179).

Wykaz przedsiębiorstw (grup przedsiębiorstw) zwolnionych od obowiązku oprocentowania środków trwałych.

1. Przedsiębiorstwa zaliczane według klasyfikacji gospodarki narodowej do:

1) działów „Rolnictwo”, „Gospodarka mieszkaniowa i komunalna” i „Leśnictwo” (z wyjątkiem środków transportowych ośrodków transportu leśnego, zaliczonych do gałęzi „Gospodarka leśna”),

2) gałęzi:

a) „Transport kolejowy”, „Transport wodny śródlądowy” i „Jednostki dróg kołowych publicznych” w dziale „Transport i łączność”,

b) „Jednostki wydawnicze i filmowe” w dziale „Kultura i sztuka”.

2. Biura konstrukcyjne, wyodrębnione laboratoria i inne jednostki badawcze, przedsiębiorstwa (zakłady) doświadczalne itp. jednostki, przedsiębiorstwa w budowie, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych oraz centrale zjednoczeń i jednostek równorzędnych.

3. Podległe lub nadzorowane przez:

1) Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych

— przedsiębiorstwa transportowe oraz transportowo-sprzętowe, zaliczone do działu „Transport”,

2) Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska:

a) przedsiębiorstwa transportu i sprzętu,

b) przedsiębiorstwa jednorodzinnego budownictwa mieszkaniowego,

3) Ministra Górnictwa i Energetyki

— przedsiębiorstwa transportowe,

4) Ministra Handlu Wewnętrznego i Usług:

a) przedsiębiorstwa zgrupowane w Zjednoczeniu Przemysłu Piekarskiego,

b) przedsiębiorstwa transportowe oraz przedsiębiorstwa:

— przemysłu spożywczego,

— przemysłu torfowego,

— przemysłu wikliniarsko-trzciniarskiego,

5) Ministra Komunikacji:

a) przedsiębiorstwa zgrupowane w Zjednoczeniu Kamieniołomów Drogowych,

b) Zakłady Produkcji i Nasycania Podkładów Kolejowych,

c) Przedsiębiorstwo Wagonów Sypialnych i Restauracyjnych „Wars”,

d) przedsiębiorstwa budownictwa hydrotechnicznego „Odra 1” i „Odra 2” zgrupowane w Zjednoczeniu Żegluga Śródlądowej i Stoczni Rzecznych,

6) Ministra Kultury i Sztuki

— przedsiębiorstwa handlu wewnętrznego,

7) Ministra Łączności

— przedsiębiorstwa zgrupowane w:

a) Zjednoczeniu Stacji Radiowych i Telewizyjnych,

b) Zjednoczeniu Transportu Samochodowego Łączności oraz

— Polska Poczta, Telegraf i Telefon — w zakresie lokali wynajętych od innych jednostek,

8) Ministra Przemysłu Ciężkiego

— przedsiębiorstwa kopalnictwa rud zgrupowane w Zjednoczeniu Budownictwa Przemysłu i Kopalnictwa Rud,

9) Ministra Przemysłu Lekkiego:

a) Centralne Biuro Wzornictwa Przemysłu Lekkiego,

b) Przedsiębiorstwo Sprzętu Budowlanego i Usług Transportowych podległe Zjednoczeniu Przedsiębiorstw Budowlano-Montażowych,

10) Ministra Przemysłu Spożywczego i Skupu:

a) Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Przemysłu Zbożowo-Młynarskiego „PZZ” w Gdańsku (w zakresie wynajętych statków o wartości początkowej 170,9 mln zł),

b) Zakłady Obrotu Zbożami Importowanymi i Eksportowymi (w zakresie wynajętych statków o wartości początkowej 312,4 mln zł),

11) Ministra Rolnictwa:

a) przedsiębiorstwa zgrupowane w Centralnym Zarządzie Budownictwa Rolniczego, z wyjątkiem biur projektów,

b) przedsiębiorstwa zgrupowane w Zjednoczeniu Przemysłu Zaopatrzenia Weterynaryjno-Zootechnicznego,

c) bazy transportu i sprzętu melioracyjnego,

12) Ministra Sprawiedliwości

— przedsiębiorstwa przemysłowe przy zakładach karnych,

13) Ministra Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej

— Polskie Linie Oceaniczne i Polska Żegluga Morska w zakresie statków nabytych po dniu 1 stycznia 1970 r. ze środków własnych lub kredytów bankowych spłacanych ze środków własnych,

14) Państwową Radę Gospodarki Materiałowej:

a) przedsiębiorstwa zgrupowane w Centrali Surowców Wtórnych,

b) Zarząd Eksploatacji Składnic.

4. Zakłady usługowe przedsiębiorstw państwowego przemysłu terenowego — w zakresie środków trwałych, stanowiących ich wyposażenie techniczne (maszyny, urządzenia, narzędzia itp.).

5. Zakłady usługowe przedsiębiorstw nie wymienionych w ust. 4 objętych planowaniem centralnym i terenowym — w zakresie środków trwałych stanowiących wyposażenie techniczne tych zakładów (maszyny, urządzenia, narzędzia itp.) — jeżeli wartość świadczonych usług dla ludności przekracza 35% łącznej wartości sprzedaży produkcji i usług tych przedsiębiorstw.